

Provkonstruktion

Årskurs: Åk. 9

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Mänskliga rättigheter

Syfte

Syftet med detta prov är att bedöma elevernas förståelse och kunskap om mänskliga rättigheter, deras ursprung, betydelse och tillämpning i samhället samt deras känsla för kritiskt tänkande kring dessa frågor.

Centralt innehåll

Mänskliga rättigheter och deras tillämpning i olika sammanhang.

Betygskriterium (E)

Eleven kan beskriva grundläggande mänskliga rättigheter.

Källa: (Lgr 22. Samhällskunskap, åk. 7-9)

Prov

Faktafrågor

Antal poäng: 15

1. Vilket dokument antogs av FN 1948 som definierar mänskliga rättigheter?
 - A) FN:s stadga
 - B) Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna
 - C) Europakonventionen
2. Vad innebär begreppet "diskriminering"?
 - A) Att ge alla samma rättigheter
 - B) Att behandla någon orättvist baserat på deras egenskaper
 - C) Att skydda minoriteter
3. Vilket av följande är en mänsklig rättighet?
 - A) Rätten till utbildning
 - B) Rätten till hög lön
 - C) Rätten att äga mark
4. Vem är ansvarig för att skydda mänskliga rättigheter i Sverige?
 - A) Regeringen
 - B) Riksdagen
 - C) Både A och B
5. Vad betyder "yttrandefrihet"?
 - A) Rätten att uttrycka sina åsikter utan censur

- B) Rätten att inte bli kritiserad
- C) Rätten att offentliggöra hemliga dokument
- 6. Vilket organ inom FN övervakar mänskliga rättigheter?
 - A) FN:s säkerhetsråd
 - B) FN:s människorättsråd
 - C) FN:s generalförsamling
- 7. Vad handlar konventionen om barnets rättigheter om?
 - A) Rättighet till utbildning
 - B) Rättighet till skydd och omsorg
 - C) Både A och B
- 8. I vilken situation kan mänskliga rättigheter inskränkas?
 - A) Under krig
 - B) Aldrig
 - C) Vid behov av säkerhet
- 9. Vilken rättighet skyddar individer från tortyr?
 - A) Rätten till liv
 - B) Rätten till rättvisa
 - C) Rätten att inte bli torterad
- 10. Vilket årtionde räknas som början på moderna mänskliga rättighetsrörelser?
 - A) 1950-talet
 - B) 1960-talet
 - C) 1980-talet
- 11. Vad är "flyktingkonventionen"?
 - A) En konvention för att skydda flyktingars rättigheter
 - B) En lag om migration
 - C) En avtal mellan länder
- 12. Vad innebär "rätt till privatliv"?
 - A) Rätten att vara ensam
 - B) Rätten att skydda sina personuppgifter
 - C) Rätten att inte ha grannar
- 13. Vilket av följande påstående är sant?
 - A) Mänskliga rättigheter gäller endast medborgare i ett land
 - B) Mänskliga rättigheter gäller alla människor
 - C) Mänskliga rättigheter är valfria
- 14. Vilket organ kan en individ vända sig till om deras mänskliga rättigheter kränks i Sverige?
 - A) JO (Justitieombudsmannen)
 - B) Regeringen
 - C) Riksdagen
- 15. Vilken av följande rättigheter anses vara en "andra generationens rättighet"?
 - A) Rätten till liv
 - B) Rätten till utbildning
 - C) Rätten till yttrandefrihet

Ordkollen

Antal poäng: 10

Beskrivning: Nedan listas ord och begrepp som följs av tre alternativa förklaringar. Du ska ringa in det alternativ som är korrekt.

Ord/Begrepp	1	2	3
Mänskliga rättigheter	Lag som skyddar medborgare	Grundläggande rättigheter för alla människor	Regler för rättsskipning
Diskriminering	Behandling av en grupp	Att ge fördelar till en viss grupp	Orättvis behandling baserat på egenskaper
Yttrandefrihet	Rätt att kritisera	Rätt att uttrycka åsikter	Rätt att vara tyst
Rätt till utbildning	Rätt att gå i skola	Rätt att få högre utbildning	Rätt att undervisa
Flykting	Person som bytt hem	Person som söker skydd	Person som reser
Tortyr	Olaglig internering	Fysisk eller psykisk skada	Olika straffmetoder
Privatliv	Rätt till ensamhet	Rätt att skydda sin information	Rätt att inte bli övervakad
Barnets rättigheter	Rättigheter för vuxna	Rättigheter som skyddar barn	Rättigheter för studenter
Rätt till liv	Rätten att leva	Rätten att bo i ett land	Rätten till arbete
Rättigheter	Lagliga skydd	Regler för företag	Fördelar för medborgare

Resonerande frågor

Antal poäng: 20

Beskrivning: Besvara nedanstående frågor så bra du kan. Du kan skriva dina svar på baksidan.

1. Diskutera varför mänskliga rättigheter är viktiga för ett samhälle. Ge exempel på hur de kan påverka individers liv och samhällsutvecklingen.
2. Reflektera över exempel på när mänskliga rättigheter har kränkts i historien. Vad kan vi lära oss av dessa händelser?
3. Analysera skillnaderna mellan mänskliga rättigheter och medborgerliga rättigheter. Hur kompletterar de varandra?
4. Förklara vilken roll utbildning spelar i att främja mänskliga rättigheter

och hur den kan bidra till att motverka diskriminering.

Bedömning

Totalt antal poäng:

	Betyg	Andel rätt (%)	Antal poäng
E	30 %	10	
D	50 %	12	
C	70 %	14	
B	85 %	16	
A	90 %	18	

Uppföljning

Ange ett av nyckelorden så utför jag det.

- ☐ Word - Skapar ett dokument
- ☐ Svårare - Gör provet svårare
- ☐ Enklare - Gör provet enklare
- ☐ Facit - Ta fram facit
- ☐ Provförberedelser - Text med studieinstruktioner till eleverna

Tags: [Prov](#)